

men, så godt man kan. Det har jeg selv prøvet, da mine børn var små, og det er ikke nogen hemmelighed. Da var jeg heller ikke højt lønnet, så jeg ved godt, hvad det drejer sig om.

(Kort bemærkning)

Sophie Hæstorp Andersen (S):

Jeg er selvfølgelig utrolig glad for ligestillingsministerens tilkendegivelse af, at man vil følge området tæt, altså det her forslag om, at forældrene pludselig skal betales for at passe deres børn selv, og hvilke konsekvenser det vil få for ligestillingen.

Men jeg synes også, at man med det samme kunne have fået nogle grå hår af bekymring, når man ser ude omkring. Man har allerede indført pengene følger barnet-princippet i Norge, og der viser alle undersøgelser indtil videre, at ordningen sænker kvindernes deltagelse på arbejdsmarkedet og forringer ligestillingen mellem mænd og kvinder. Mændene bliver på arbejdspladsen, kvinderne udskyder karrieren og ordningen forringer integrationen af flygtninge/indvandrere, fordi mange kvinder af anden etnisk herkomst tager barnet ud af de offentlige institutioner og dropper deres arbejde. Ordningen koster mange penge for det offentlige, og dermed øges trykket på skatteyderne, eller rettere sagt: Der kommer pres på, at man nedprioriterer nogle andre ting.

Kl. 12.50

Til sidst vil jeg også sige: Ja, børn får man da, fordi man har lyst. Det gør man da heldigvis i dagens samfund. Men jeg vil også gøre opmærksom på, at det ikke er mange år siden, at man fik børn af så mange andre årsager. Min mors mormor fik 16 børn, og det tror jeg bestemt ikke hun havde lyst til, men det var ikke et valg fra hendes side, og det er det stadig væk heller ikke for en lang række forældre.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Det er store sager, der kommer frem. Så er det ministeren for ligestilling, og måske kan der svares på det sidste spørgsmål om de 16 børn.

Ministeren for ligestilling (Henriette Kjær):

Det er heldigvis sådan i dag, at man får børnene, fordi man har lyst til det, og man vil gerne have en barselorlov, for man vil jo heldigvis også gerne være sammen med dem. Der synes jeg jo nu, at regeringen har lavet noget, der er en forbedring.

Til fru Sophie Hæstorp Andersen vil jeg til gengæld sige: Vi ved jo godt, at det har nogle konsekvenser, men vi vejer det op mod hinanden, og så ender vi med at træffe en beslutning. Vi er jo gået ind i det her med åbne øjne. Men jeg synes, det er fair nok, at man giver de familier, der vil gøre det her, mulighed for at gøre det.

Mere er der sådan set ikke at sige til det. Vi har haft debatten mange gange. Det, jeg bare synes man sådan glemmer lidt, er altså, at vi havde præcis det samme problem, da vi havde forældreorlov. Det har man altså ikke syntes man ville gøre noget ved i den daværende regering. Jeg synes også, det er godt, at man har ladet det blive, indtil vi så laver en slags afløser for den nu.

Det var præcis samme problem dengang, men da gik man jo ikke rundt og kritiserede det forslag og ændrede på det. For det var også kvinderne, der tog forældreorloven. Man kan sige, at der f.eks. med den forlængede barselorlov faktisk er bedre muligheder for mænd, for ydelsen er højere end den var i f.eks. forældreorloven. Derfor synes jeg ikke, at det alene er negativt, sådan som det bliver fremstillet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 73:

Forslag til folketingsbeslutning om ændring af den kommunale styrelseslov. (Mistillidsvotum til borgmester).

Af Kristen Touborg (SF) m.fl.

(Fremsat 22/2 2002).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

SF opfordrer med dette beslutningsforslag regeringen til at fremsætte forslag om ændring af den kommunale styrelseslov, således at et kvalificeret flertal i kommunalbestyrelsen kan udtale et mistillidsvotum til borgmesteren med den

virkning, at borgmesteren fratages sine funktioner.

Ifølge forslagsstillerne skal en borgmester kunne afsættes, hvis to tredjedele af kommunalbestyrelsens medlemmer mener, at borgmesteren har vist sig uegnet til at varetage funktionen som den øverste administrative chef.

Det er jo ikke første gang, vi diskuterer dette forslag. Det er faktisk tredje gang, at dette forslag fremsættes af SF. Jeg ved godt, man siger, at tredje gang er lykkens gang, men her kan man måske sige, at tredje gang er Løkkens gang, for det er første gang, jeg deltager i diskussion. Der har i hvert fald været et sådant forslag tidligere tilbage i april 1998 og i maj 1999.

Jeg vil gerne starte med at slå fast, at når udgangspunktet efter styrkesloven er, at valget af borgmesteren har virkning for kommunalbestyrelsens funktionsperiode, så skyldes det, som forslagsstillerne jo også er inde på, først og fremmest hensynet til ro og kontinuitet i den kommunale forvaltning.

Borgmesteren varetager centrale funktioner i kommunestyret, bl.a. koordination af den kommunale forvaltning, og det er af stor betydning for effektiviteten i varetagelsen af disse funktioner, at der ikke i løbet af funktionsperioden kan opstå uro om borgmesterposten. Det gælder ikke mindst i forhold til varetagelsen af den administrative ledelse.

Hertil kommer, at en videre adgang for kommunalbestyrelsen til at afsætte borgmesteren vil kunne misbruges og anvendes som pression over for en borgmester, der er valgt på grundlag af en konstitueringsaftale mellem flere partier, for der vil jo også i kommunalbestyrelsens funktionsperiode kunne opstå nye grupperinger, der vil kunne danne grundlag for nye konstitueringsforhandlinger.

En afsættelsesmulighed vil endvidere kunne føre til, at der fra oppositionens side rettes angreb på borgmesteren med forslag om afsættelse. Det vil på en uhensigtsmæssig måde kunne påvirke kommunalbestyrelsens møder og hindre effektiviteten i kommunalbestyrelsens virksomhed.

I forslaget er det godt nok anført, at en borgmester alene skal kunne afsættes, hvis den pågældende har vist sig uegnet til at varetage funktionen som øverste administrative chef. Problemet er jo, at der imidlertid næppe findes noget entydigt svar på eller nogen objektiv sandhed om, hvornår en borgmester er uegnet til at varetage sin funktion.

Kommunalbestyrelsens afsættelse af en borgmester efter en bestemmelse, der er udformet som foreslået af SF, vil jo derfor i realiteten ende med at blive en politisk afgørelse. Dertil kommer, at de kommunale tilsynsmyndigheder vil have meget svært ved at efterprøve, om en borgmester er uegnet til at varetage funktionen som den øverste administrative chef.

Kl. 12.55

Det vil således være forbundet med væsentlige problemer at indføre en så upræcis adgang for kommunalbestyrelsen til at afsætte en borgmester, som forslagsstillerne lægger op til.

Hertil kommer, at det ikke er korrekt, når forslagsstillerne anfører, at det i dag stort set er umuligt for en kommunalbestyrelse at afsætte en borgmester, og at borgmesteren er fredet i 4 år. Kommunalt bestyrelsen har jo allerede, som vi også har været inde på i tidligere folketingsdebatter, et redskab, når det objektivt kan konstateres, at borgmesteren vægrer sig ved at udføre sine opgaver.

Forslagsstillerne nævner i øvrigt selv § 66 i den kommunale styrelseslov. Det er jo en regel, der giver kommunalbestyrelsen en særlig indgrebsmulighed over for en borgmester, der vægrer sig ved at udføre de opgaver, som er pålagt embedet i den kommunale styrelseslov eller i kommunens styrelsesvedtægt.

I tilfælde, hvor vægringen er begrænset til en enkelt opgave og er af afgrænset karakter, giver bestemmelsen kommunalbestyrelsen en ret til at indsætte et andet medlem, der kan udføre den konkrete opgave. Borgmesteren beholder så i øvrigt sine øvrige beføjelser efter styrelsesloven. Men er der tale om en grov eller gentagen forsømmelighed, kan kommunalbestyrelsen i stedet suspendere borgmesteren og udpege et andet medlem til at fungere i borgmesterens sted indtil videre. En sådan beslutning skal godkendes af Indenrigs- og Sundhedsministeriet og derefter af domstolene. Hvis domstolene finder, at betingelserne for suspension er til stede, er borgmesteren endeligt afsat.

Baggrunden for, at SF genfremsætter sit forslag, er ifølge bemærkningerne, at der igen har været eksempler på, at borgmestrene, uden at den øvrige kommunalbestyrelse kan gøre noget, totalt ansvarsfrit kan forvalte deres administrative rolle, som de vil.

Jeg går ud fra, at forslagsstillerne særligt tænker på den verserende sag i Farum Kommune. Hvis jeg har ret i det udgangspunkt, vil jeg gerne i den forbindelse bemærke, som det jo er de

fleste bekendt, at et flertal i Farum Byråd rent faktisk har truffet beslutning om at suspendere borgmesteren i medfør af den bestemmelse i styrelsesloven, jeg lige omtalte. Derfor er sagen jo sådan set et eksempel på, at kommunalbestyrelsen rent faktisk har anvendt et af de eksisterende redskaber over for en borgmester, der efter flertallets opfattelse har vægret sig ved at udføre de opgaver, der er pålagt borgmesteren.

Et andet spørgsmål er så, om jeg som indenrigs- og sundhedsminister kan stadfæste byrådets beslutning. Det er jo for så vidt en rent juridisk vurdering, der endnu ikke er tilendebragt i ministeriet. Jeg kan oplyse, at byrådet på sit møde vistnok på tirsdag i næste uge skal afgive respons på de anbringender, som borgmesteren har gjort gældende mod byrådsflertallets beslutning. Og kommer der i øvrigt ikke nye momenter frem i sagen, så har jeg en forventning om, at vi kort tid derefter vil være i stand til at færdiggøre sagsbehandlingen.

Hele spørgsmålet om rækkevidden af § 66 og direkte i kølvandet på det en mere principiel diskussion om, hvilke bestemmelser i styrelsesloven vi bør have, bør vel afvente også udfaldet af denne sag. Der er jo ingen grund til at lave ny lovgivning, hvis den eksisterende i øvrigt har en rækkevidde, der er tilfredsstillende.

Alt i alt må jeg derfor konkludere som tidligere ministre og tidligere regeringer ved to tidligere lejligheder, at regeringen ikke kan støtte beslutningsforslaget.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Fru Gudrun Laub som ordfører.

Gudrun Laub (V):

Forslaget fra SF om muligheden for at give et mistillidsvotum til en borgmester er nu fremsat for tredje gang. Det går ud på, at et flertal i kommunalbestyrelsen på to tredjedele skulle have mulighed for at afsætte borgmesteren. SF har ikke tidligere kunnet samle flertal for dette forslag, og det kan undre, at SF nu fremsætter forslaget igen.

Hele det kommunale demokrati bygger på faste valgperioder på 4 år. Det er borgerne, der har valgt kommunalbestyrelsen for 4 år, og kommunalbestyrelsen har valgt den siddende borgmester for 4 år. I de fleste kommuner giver det jo ikke anledning til nogen som helst problemer, at man har en borgmester, som er den samme i en 4-årig periode. De faste valgperioder giver ro om det kommunale arbejde.

Kl. 13.00

I den kommunale verden er borgmesterens valg for en 4-årig periode med til at give kontinuitet og effektivitet i det demokratiske system. Et flertal af kommunalbestyrelsesmedlemmerne har ved konstituering sat borgmesteren i stolen, og man må da gå ud fra, at de ved, hvad de gør ved konstitueringen.

Mener SF, at kommunalbestyrelsesmedlemmerne skal kunne ombestemme sig når som helst? Her er kriteriet, som SF ønsker lagt ind, at man skal betegne borgmesteren som uegnet. Hvad mener SF med uegnet? Hvem skal afgøre, om en borgmester er egnet eller uegnet til at varetage funktionerne som øverste administrative chef? Kommunalbestyrelsesmedlemmer har vel ikke særlige kvalifikationer til at vurdere en administrativ chefs egnethed. Deres vurdering vil være en politisk vurdering. Og der findes ikke nogen metode til objektiv vurdering af egnethed. En borgmester skal ikke kunne politisk omvurderes. Det er netop det, den 4-årige valgperiode beskytter imod.

Der vil altid være forskellige politiske vurderinger af egnethed i overensstemmelse med den politiske opfattelse, man selv har, og det er helt nødvendigt at respektere, at der er forskellige politiske opfattelser. Alt andet vil være manglende respekt for demokratiet.

Venstre kan ikke støtte SF's forslag.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Fru Gudrun Laub anfører med megen bebrejdelse i stemmen, at det nu er tredje gang, SF fremsætter det her forslag.

Det får mig jo til at tænke lidt over, at når man er ny i Tinget, er det klart, man så ikke har lige så mange erfaringer som vi andre. Af gode grunde er det sådan. Men jeg mener at kunne huske, at også andre partier kan finde på at bruge genfremsættelsens våben.

Sådan sagt i al fredsommelighed: Hvis vi synes, det er noget skidt, så må vi jo nok sige til hinanden, at den galej har vi nok alle sammen været ude på nogle gange. For mig at se er det ikke noget problem at genfremsætte forslag, når man i øvrigt mener, at der er behov for tingene.

Jeg skal spørge fru Gudrun Laub: Når fru Gudrun Laub siger, at det skaber ro at have en 4-års-periode, er det så fru Gudrun Laubs opfattelse, at det skaber ro alle steder? Hvorдан synes fru Gudrun Laub f.eks. det går i Farum?

(Kort bemærkning).

Uno Larsson (DF):

Nu kan man sige, at jeg nok er en af de uheldige, der kommer fra sådan en kommune, hvor der har været lidt røre om en borgmester, og det er ikke sjovt. Det giver ikke ro, det giver uro, så det batter. Hele vores kommune var helt oppe at stå hele vejen igennem.

Så det med, at forslaget skal give ro, når man f.eks. har en borgmester, der ikke kan opføre sig ordentligt, er ikke særlig godt, og det er ikke rigtigt.

(Kort bemærkning).

Gudrun Laub (V):

Jeg sagde udtrykkeligt, at de fleste steder giver det ro og kontinuitet i arbejdet. Der findes desværre nogle få undtagelser, og jeg er helt opmærksom på, at en af dem er Randers Kommune, og en af dem er nu Farum Kommune, men man kan jo ikke tilrettelægge lovgivning efter de få ekstreme undtagelser, der er.

Til hr. Kristen Touborg: Det er tredje gang, dette forslag genfremsættes uændret, uden at der er udsigt til på nogen måde at få det gennemført. At jeg oplever det specielt, fordi jeg nu er på Tinge, ja, det vil jeg da gerne sige. Det har undret mig meget, at man her fra Folketingets talerstol gentager sig selv igen og igen og igen og dermed spilder tiden for mange gode mennesker i stedet for at gå videre med nye synspunkter og egentlig debatudveksling. Men det er jo altså den ret, man har efter Folketingets forretningsorden, og den bruger SF jo så vældig udmærket.

Kl. 13.05

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Fru Gudrun Laub talte om, at man ikke skulle ændre lovgivning efter få ekstreme tilfælde. Jeg er meget enig i, at vi skal passe på, at en enkelt sag ikke fører til, at vi straks ændrer lovgivningen. Men nogle gange kan enkeltstager jo være med til at pege på, at der er et problem.

Derfor vil jeg gerne høre, om fru Gudrun Laub slet ikke mener, at det er et problem; om vi ikke skal prøve at se på, hvad man kunne gøre for at løse det problem, der kan være i nogle kommuner, hvis man har en borgmester eller for den sags skyld et byrådsflertal, som altså er i dyb modstrid med vælgerne og resten af byrådet, og som ikke vil rette sig efter almindelige regler og ret og rimelighed.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Venstres ordfører siger, at det her er en af de få undtagelser, og det skal man ikke lave lovgivning efter. Jeg mener faktisk, der er ret stort behov for at sørge for, at lovgivningen også dækker de få undtagelser.

Jeg mener, vi har nogle eksempler, som viser, at der er behov for at få dækket de få undtagelser. Det er i hvert fald netop vores hensigt med det her. Fru Gudrun Laub nævner selv Randers Kommune. Jeg har nævnt Farum.

Der er nogle få sager, heldigvis kun ganske få sager, men jeg finder, at det simpelt hen er nødvendigt, at vi også har en lov, der dækker de få sager. Og det er vel ikke alt for sikkert, for nu at sige det mildt, at den eksisterende lov dækker dem. Det vil den nærmeste fremtid jo åbenbart vise. Men er fru Gudrun Laub ikke enig i de synspunkter?

(Kort bemærkning).

Gudrun Laub (V):

Til både fru Line Barfod og hr. Kristen Touborg kan jeg sige, at jeg vedrørende eksemplet med at lovgive på grundlag af enkeltstager er helt enig med indenrigs- og sundhedsministeren i, at vi først skal se, om den gældende styrelseslov ikke er tilstrækkelig til at tage højde for den situation, der nu har givet anledning til dette beslutningsforslag. Hvis vi har en lovgivning, som er god nok til at dække behovet, så er der jo ingen grund til at lave nye lovforslag.

Midt i det her synes jeg altså, det er lidt urimeligt en gang til at kaste dette forslag på bordet med, at det skulle være to tredjedele af kommunalbestyrelsens medlemmer, som skulle kunne afsætte borgmesteren. Specielt synes jeg, at det er meget uheldigt, at man bruger så vag en formulering som »uegnet«. Det er ikke et begreb, man kan arbejde med i praksis.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Hr. Kristen Touborg for tredje gang.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Betyder de sidste bemærkninger, som fru Gudrun Laub kommer med, om, at hvis det viser sig, at § 66 ikke kan løse de problemer, vi her snakker om – det forstod jeg jo på indenrigsministeren vil vise sig i meget nær fremtid – at så er det fra Venstres side et løfte om, at hvis eksisterende lov ikke virker, sådan som fru Gudrun Laub me-

ner, den vil virke, så vil man være med til at lave om på de her forhold?

(Kort bemærkning).

Gudrun Laub (V):

Det kan altid være nødvendigt at ajourføre lovgivningen, hvis det viser sig, at den eksisterende lovgivning er utilstrækkelig. Jeg mener ikke, der er nogen grund til at give noget løfte konkret i denne sag. Indenrigsministeren har jo klart tilkendegivet, at hele problematikken vil blive vurderet, når vi engang når frem til at se, hvordan den eksisterende, verserende Farumsag udvikler sig.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Hr. Ole Stavad som ordfører.

Ole Stavad (S):

Jeg vil starte med at sige, at jeg ikke har nogen anledning til at kritisere, at man kommer med et forslag, der er set tidligere her i Folketinget. Man er vel medlem af en kamporganisation? Hvorfor skulle man ellers deltage i politik? Men jeg må sige, at reaktionen på forslaget fra den socialdemokratiske folketingsgruppe er identisk med den reaktion, der var ved de foregående behandlinger af samme forslag.

Jeg vil også gerne understrege, at det ikke er udtryk for, at vi ikke mener, at der kan være et behov for at se på de her bestemmelser – det har debatter foranlediget af Socialdemokratiet tidligere i den her samling jo også signaleret – men vi tror ikke på, at modellen er rigtig. Og vi vil være meget omhyggelige med at forsøge, når vi skal ind og se på, hvor der kan være behov for nogle justeringer eller nogle ændringer, at få lavet dem i en form, så den stabilitet, som de nuværende regler stærkt medvirker til, ikke bliver ødelagt. Men vi skal selvfølgelig passe på, at vi ikke har regler, der sikrer en uacceptabel stabilitet omkring en borgmester, der kan sikre ustabilitet i forhold til alt andet.

Kl. 13.10

Så det er den balance, der skal holdes, og den vil vi selvfølgelig gerne være med til at drøfte videre, men vi tror ikke, at modellen her er brugbar.

Nu hørte jeg hr. Touborg nævne Farum i den her sammenhæng, og jeg vil godt takke for den lille status, vi fik fra ministeren i den sag, der jo optager sindene en del, men man kan jo bestemt ikke kalde det her beslutningsforslag for en lex Farum. Det er det jo heller ikke, i og

med at det var kendt, langt før Farum blev Farum i den form, vi i hvert fald diskuterer det i dag. Men jeg går ud fra, at formanden også med ministerens bemærkninger in mente tillader, at jeg gør et par bemærkninger til det, for det er jo rigtigt, som ministeren gav udtryk for, at man dér har anvendt et af redskaberne, nemlig den forholdsvis snævre mulighed, der er i styrelseslovens § 66 for at kunne afsætte en borgmester.

Som jeg har oplevet det, var det jo ikke mindst på baggrund af de analyser, som også ministeren har bidraget med her fra talerstolen i forhold til styrelsesloven, som det her beslutningsforslag også retter sig mod, og hvor jeg hørte ministeren give udtryk for, at der efter hans opfattelse måske var en bredere mulighed, end nogen af os har troet.

Derfor vent vi jo alle sammen i spænding på ministerens afgørelse med hjælp af sine jurister i den sag. For hvis det er sådan, at ministeren måtte nå til det resultat, at han ikke kan følge flertallets beslutning ud fra de oplysninger, der foreligger, så må man jo give SF ret i, at en borgmester jo så næsten kan forvalte sit embede på en hvilken som helst måde, uden at man kan reagere. Derfor vent vi alle sammen i spænding, og det er jeg sikker på at ministeren er opmærksom på. Derfor vil han selvfølgelig også udvise omhyggelighed.

Men jeg vil godt sige, at med de signaler, der har været sendt både fra indenrigsministeren og statsministeren i den sag, ville jeg blive stærkt forundret, hvis ministeren skulle nå den konklusion, at flertallets beslutning ikke er holdbar.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Det glæder mig, at Socialdemokratiet er åben for at se på, hvad der kan gøres, når det viser sig, at en borgmester ikke lever op til de pligter, man har som borgmester.

Jeg vil i den forbindelse gerne høre, om Socialdemokratiet vil være med til at se på muligheden for at opdele borgmesterens beføjelser, for man kan jo sige, at en borgmester både har opgaven at være leder af forvaltningen og samtidig også at lede byrådet. Og noget af det, vi har set i Farum, er jo, at borgmesteren har brugt sine beføjelser til at forholde byrådet oplysninger og til at kunne tage punkter af dagsordenen og bestemme, hvad der skulle være på den lukkede dagsorden osv. Så om Socialdemokratiet ville være med til, at man kunne kigge på muligheden for at opdele beføjelserne, så man dermed

kommer ud over det problem, at borgmesteren, ud over at han kan lave nogle ting, der er i strid med de opgaver, han er pålagt, også samtidig kan forholde byrådet oplysninger om det.

(Kort bemærkning).

Ole Stavad (S):

Jeg mener ikke, at jeg er et sted, hvor jeg i hvert fald vil udelukke noget med hensyn til den proces, vi skal i gang med. Men min umiddelbare reaktion på det er, at hvis man skal kunne forvalte sit borgmesterembede, som det er hensigten, så er man også nødt til at have en ledende rolle i forhold til det apparat, der skal betjene en.

Derfor er jeg som udgangspunkt skeptisk i forhold til det, hvis jeg forstår fru Line Barfods spørgsmål rigtigt, men jeg synes ikke, vi skal udelukke noget som helst. Problemet er vel også her, som jeg oplever det, at hvis man bryder en lang række regler, der er i forvejen, og det er det, der er hovedproblemet, så løser vi det jo ikke nødvendigvis ved at lave en ny regel, der siger, at man ikke må bryde de regler, der er. Så gælder det om at have et redskab til at forfølge det, så vi er sikre på, at når reglerne brydes, så har det konsekvenser, også for en borgmester.

Kl. 13.15

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg er meget enig med hr. Ole Stavad i, at det skal have konsekvenser, når man bryder reglerne. Men et af problemerne i Farum er, at man ikke har kunnet få indsigt i, hvordan forholdene egentlig er. Man har ikke kunnet få de nødvendige oplysninger, og borgmesteren har taget sager af byrådets dagsorden og sat nogle punkter på den lukkede dagsorden.

Så selvfølgelig skal vi overveje det nærmere, men én af mulighederne kunne være, at man opdelt funktionen, ligesom vi i Folketinget jo har en formand for Folketinget, der ikke som sådan har noget med regeringen at gøre, og man med hensyn til private virksomheder har været inde og sige, at man ikke må være både bestyrelsesformand og direktør på én gang, for dermed at sikre, at der er en adskillelse mellem dem, der sidder og skal kontrollere, at reglerne bliver overholdt, og dem, der skal udføre de beslutninger, der bliver truffet.

(Kort bemærkning).

Ole Stavad (S):

Jeg synes sådan set stadig ikke, at fru Line Barfod er ved kernen af problemet, som jeg oplever det. Det kan være min analyse, der er forkert. Problemet her er jo ikke kun en borgmester. Problemet er, at der er et flertal i det byråd, der har bakket en borgmester op i, vil jeg sige, hvad som helst, også i noget, der er direkte – med forbehold for det, der nu kommer, for man skal passe på – lovbrud. Man har set bort fra offentlighed i forvaltningen, man har set bort fra hvad som helst. Derfor er det her vel lige så meget et spørgsmål om at få set meget grundigt på reglerne for mindretalsbeskyttelse.

Så denne diskussion har et meget, meget bredere emne end en borgmester, for en borgmester, der ikke havde et flertal, der lukkede øjnene og bakkede ham op selv i lovbrud, ville ikke kunne gøre det, som vi har set afdækket i Farum under forudsætning af, at det, der er lagt frem i presse osv., er rigtigt.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Hr. Uno Larsson som ordfører.

Uno Larsson (DF):

Med beslutningsforslag nr. B 73 fra SF er Dansk Folkeparti udmærket godt klar over, hvilken kommune SF tager udgangspunkt i. Men vi i Dansk Folkeparti vil altså gerne se lidt overordnet på den problemstilling.

Dansk Folkeparti er generelt enige i beslutningsforslaget. Intentionen er, at hvis den situation opstår, at en borgmester får et kvalificeret flertal i kommunalbestyrelsen på to tredjedele imod sig – det kunne faktisk godt blot være over 50 pct., da kommunalbestyrelsen jo er sammensat af et ulige antal medlemmer – så skal dette flertal kunne fratage borgmesteren hans funktion og ved et flertal vælge en ny borgmester blandt sine medlemmer. Vi ønsker, at der indføres en form for parlamentarisme i kommunalbestyrelsen, sådan som det også findes i Folketinget, hvor man ved et mistillidsvotum kan vælte den siddende statsminister.

Jeg vil henvise til de regler, der faktisk er i en kommune, hvor man f.eks. kan afsætte en udvalgsformand. Hvis man forestiller sig, at en borgmester, som jo også har et stort ansvar med at tage sig af de dagligdags ting som f.eks. personalet på rådhuset osv., osv., ikke virker med ro og stabilitet over for sit personale, er det jo lige

så slemt, som hvis en udvalgsformand opfører sig uheldigt.

Dansk Folkeparti kan derfor godt støtte SF's forslag.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Hr. Knud Erik Kirkegaard, nej hr. Kristen Touborg. Undskyld, det er altså en enorm lettelse, hvis de, der vil have korte bemærkninger, anbringer sig oppe ved ordførerbordet og giver tegn til det inden. Så er det meget lettere at være mødeleder.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Man må vist ikke diskutere med formanden, men man skal da først være klar over, at man har en kort bemærkning, før man kan markere.

Den korte bemærkning var såmænd kun det, at jeg godt vil spørge Dansk Folkepartis ordfører, om ikke Dansk Folkeparti er enig i, at i og med man har valgt to tredjedele flertal som udgangspunkt for at kunne afsætte borgmesteren, stille et mistillidsvotum, så undgår man – eller man får en rimelig stor sikkerhed for – at det ikke bliver partipolitiske trakasserier, der ligger til grund. Det er grunden til, at vi er gået så vidt.

Kl. 13.20

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Selv om man ikke må diskutere med formanden, så medgiver formanden, at det er en fordel, at man først melder sig, hvis man ved, om man ønsker ordet. (*Munterhed*).

(Kort bemærkning).

Uno Larsson (DF):

Det kunne man selvfølgelig godt sige, så langt, så godt. Men som sagt, hvis over 50 pct. af byrådsmedlemmerne stemmer imod, kan jeg ikke se andet, end at en borgmester ville have svært ved at sidde. Han ville hele tiden blive stemt ned, og så ville han nok af sig selv tage sit gode tøj og gå. Det vil jeg i hvert fald tro.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Hr. Knud Erik Kirkegaard som ordfører.

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Når vi i Det Konservative Folkeparti skal tage stilling til det beslutningsforslag, som SF har fremsat, så tager vi udgangspunkt i, at det er vores vurdering, at i langt, langt, langt de fleste

danske kommuner fungerer de regler, vi har i øjeblikket, ganske fremragende.

Når det er tilfældet, skal vi være overordentlig omhyggelige med, at vi ikke gennemfører ændringer i retstilstanden, der kan forrykke alle disse successer, som vi kan se i det danske kommunestyre.

Vi kan ikke tilslutte os SF's forslag. Det er ikke noget nyt, for vi har diskuteret det flere gange tidligere, og vi afviser det naturligvis også med de samme begrundelser, som vi har afvist det med tidligere. Jeg kan i øvrigt fuldstændig tilslutte mig de argumenter, som også indenrigs- og sundhedsministeren har haft om forslaget her i dag.

Så er der ordførere, der har sat forslaget her i relation til Farum, men nu kan det jo af gode grunde ikke være et lex Farum-forslag, som også hr. Ole Stavad sagde, for forslaget her er jo betydelig ældre end den aktuelle sag i Farum.

I øvrigt er det min vurdering, at selv om denne regel havde været gennemført, så ville den ikke have kunnet anvendes med held i Farum, for der ville næppe have været et flertal på to tredjedele for at afsætte borgmesteren.

Jeg vil så blot sige, i stedet for at kaste mig ud i en diskussion om forholdene i Farum i relation til forslaget her, at der jo er et klart tilsagn fra ministeren om, at når vi har overblik over, hvad det egentlig er, der er sket i Farum, så er der grundlag for at analysere, om der er behov for at foretage ændringer i den kommunale styrelseslov.

Det vil jeg i hvert fald ikke på forhånd afvise at vi også i Det Konservative Folkeparti kan støtte, hvis erfaringerne fra Farum rent faktisk viser, at der kan være et behov herfor.

Men SF's forslag kan vi ikke støtte.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Hr. Knud Erik Kirkegaards udsagn om, at man vil afvise forslaget med de samme begrundelser, som man gav sidst, får mig alligevel til at undre mig lidt, for sidst var en af begrundelserne, og jeg citerer fra den 21. april 1998:

»Vi mener, at SF med forslaget forsøger at løse et ikkeeksisterende problem. Vi har i alle fald ikke kendskab til aktuelle sager af den art, som forslaget handler om, og derfor afviser vi forslaget.«

Det får mig til at spørge, om det stadig væk er De Konservatives opfattelse og begrundelse, at

det er sådan? Hvis det er tilfældet, så tager jeg det som udtryk for sikker konservativ beton.

(Kort bemærkning).

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Hvis det er konservativ beton, der er tale om, så er det jo et plusord. Tak for de pæne ord fra hr. Touborg.

Jeg vil fastholde, at jeg ikke har kendskab til aktuelle sager, der begrundet gennemførelse af SF's forslag. Det kan ikke hjælpe noget at relatere til Farum, for som jeg sagde før, der ville næppe, efter hvad jeg ved, være et flertal på to tredjedele i Farum for at afsætte den siddende borgmester.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Hr. Niels Helveg Petersen som ordfører.

Niels Helveg Petersen (RV):

Det Radikale Venstre kan ikke støtte det foreliggende beslutningsforslag. Vi ønsker at afvente det udredningsarbejde, der er i gang under ledelse af professor Jens Peter Christensen om kommunale styrelsesproblemer. Vi mener, der er alle mulige gode grunde til at afvente en sådan gennemgang af problemerne, før man forpligter sig på specifikke forslag.

Kl. 13.25

Samme holdning har jeg over for B 74 og B 88. Jeg synes ikke, at tidspunktet er passende, når udredningsarbejdet er i gang, til at Folketinget nu binder sig til bestemte løsningsmodeller.

Line Barfod (EL):

Enhedslisten er positive over for, at vi ser på den måde, det kommunale styre er indrettet på, og vi mener, det er vigtigt, at vi får bragt forskellige forslag ind i debatten, så vi kan se på de forskellige fordele og ulemper, der er også i forhold til det store arbejde, der skal i gang omkring Farumsagen med at se på, hvad vi kan gøre for at forebygge, at noget tilsvarende kan ske igen.

Vi kan dog ikke støtte SF's forslag i den form, det har nu, bl.a. fordi det vil give et problem i de kommuner, hvor man har flere borgmestre, altså har borgmestre, der repræsenterer mindretal. F.eks. mener vi, at det ville være urimeligt, hvis man som et flertal i København kunne gå ind og afsætte Søren Pind som borgmester, alene af den grund at man var uenig med ham. Vi mener, at det er vigtigt, at man har en beskyttelse også af mindretalsborgmestre i større kommuner.

Tilsvarende, som også ministeren i sit indlæg var inde på, mener vi, det er et problem, at man, hvis man har indgået en konstitueringsaftale mellem flere partier, så løbende kan true borgmesteren med, at man vil afsætte ham, fordi man er politisk uenig.

Derfor mener vi også, det er vigtigt at prøve at se på, hvad man kan gøre i en situation, hvor der opstår et problem med en borgmester, der ikke lever op til reglerne og til de opgaver, han har, eller som løber fuldstændig fra alt, hvad der er lovet vælgerne.

Som hr. Ole Stavad var inde på, har der jo i Farum længe været et flertal, der bakkede op om borgmesteren, og så ville SF's forslag ikke løse problemet. Derfor har vi et forslag, som vi skal behandle senere i dag, om, at det er vælgerne, der skal have mulighed for at afsætte hele kommunalbestyrelsen ved at kræve et nyvalg, hvis der er en tilstrækkelig stor del af vælgerne, der ønsker det.

Med hensyn til hvad man ellers kan gøre, så mener vi, at vi omkring Farum også må se meget på de muligheder, som mindretallet har for at kontrollere, hvad der foregår, men også hvad borgere og presse har af muligheder. Herunder må vi se på problemerne omkring offentlighedsloven, og det at man – ved at privatisere udlicitering i så stort omfang, som man har gjort i Farum, og som er på vej i mange andre kommuner – unddrager en meget stor del af den offentlige forvaltning fra offentlig indsigt.

Derfor kan hverken byrådsmedlemmer eller andre borgere reelt få indsigt i, hvad der foregår, hvilke dispositioner borgmesteren og byrådsflertallet foretager, og det kunne være med til at mindske de problemer, der kan opstå med regelbrud, at man havde muligheden for en reel demokratisk kontrol.

Men det må vi som sagt se nærmere på omkring de mange forskellige forslag, der er på banen.

Ole M. Nielsen (KRF):

Da Kristeligt Folkepartis ordfører ikke kan være til stede, skal jeg forsøge mig.

Jeg vil sige, at vi hverken kan afvise eller fuldt ud tilslutte os det beslutningsforslag, der ligger her. Vi synes, at der er god anledning til at fremsætte det igen, også selv om det ikke decideret har noget med Farumsagen at gøre, og selv om det ikke kunne bruges i den situation, der har været i Farum.

Jeg vil sige, at der jo er lige så god mening i at prøve at opfinde en lov, der kunne gøre de mange byrådsmedlemmer ansvarlige i stedet for følgagtige i misforstået loyalitet over for en borgmester, som man har set i både Venstrestyrede og socialdemokratisk styrede kommuner. Det er jo egentlig det, der skaber problemerne. Denne model kunne jo ikke, som også andre har påpeget, bruges i Farum, men der kunne måske findes tilfælde.

Jeg synes, det var en nyttig dialog, der var mellem fru Line Barfod og hr. Ole Stavad. Der er nogle ting dér, der er værd at kigge på, og vi vil i det hele taget afvente, hvad der sker og få analyseret situationen.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Ordføreren for forslagsstillerne, hr. Kristen Touborg.

Kristen Touborg (SF):

Jeg vil gerne sige tak for debatten her i dag. Det er efter min opfattelse fortsat vigtigt at tage den diskussion om, hvordan forholdene skal være for kommunestyret, og det er ikke mindre vigtigt nu, end det har været tidligere, kan man vist roligt sige.

Så vil jeg også godt sige tak til de partier, som har støttet SF's forslag eller har støttet principperne i forslaget.

Kl. 13.30

Vi mener klart, at da borgmesteren er tillagt et særligt ansvar, nemlig et administrativt ansvar, er der en begrundelse for, at det skal være muligt, såfremt borgmesteren efter kommunalbestyrelsens mening ikke forvalter sit ansvar ordentligt, at afsætte denne.

Vi har valgt, at det skal være med to tredjedelles flertal med den begrundelse, at det naturligvis aldrig må være sådan, at der begynder at blive spekuleret partipolitisk i sagen mod en borgmester. Men kan en kommunalbestyrelse fremvise et meget stort flertal, er det altså også efter vores opfattelse meget vigtige grunde til, at borgmesteren dermed må gå.

Dertil kommer, at vi også udmærket kunne have den vedtagelse, at det i sidste instans også skulle godkendes af indenrigsministeren. Det var der jo faktisk ikke noget i vejen for.

Vi er enige i, at ro og stabilitet er vigtigt i den kommunale forvaltning, men det er lige bestemt, hvad man ikke opnår i nogle ganske bestemte og få situationer, nemlig dér, hvor borg-

mesteren kører sit eget løb helt uden om det kommunale styre i øvrigt.

Jeg er overbevist om, at allerede muligheden for, at et stort flertal kunne afsætte borgmesteren, ville have en præventiv virkning. Det har været nævnt nogle gange i dag, at forslaget her jo ikke ville løse Farumsagen, og det er korrekt sådan direkte set, som forholdene er nu. Men faktisk er vi ret overbeviste om, at allerede det, at muligheden var der, ville have en god præventiv virkning. For det kunne give et andet forløb, hvis det var sådan, at muligheden forelå.

Jeg skal ikke forlænge debatten yderligere her og nu, for det er jo tredje gang, vi har den. Jeg skal bare sige tak for debatten. Jeg håber, at vi får et godt udvalgsarbejde om forslaget.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Kommunaludvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Op- hold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 74:

Forslag til folketingsbeslutning om ændring af den kommunale styrelseslov. (Uafhængigt tilsyn).

Af Kristen Touborg (SF) m.fl.
(Fremsat 22/2 2002).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

SF opfordrer regeringen til snarest at fremsætte lovforslag om en lovændring med henblik på, at tilsynet med amtskommunerne og primærkommunerne, herunder Frederiksberg Kommune og Københavns Kommune, kan varetages af et